

سازمان بنادر و دریانوردی به عنوان تنها مرجع حاکمیتی کشور در امور بندری، دریایی و کشتی‌رانی بازرگانی به منظور ایقای نقش مرجعیت دانشی خود و در راستای تحقق راهبردهای کلان نقشه جامع علمی کشور مبنی بر "حمایت از توسعه شبکه‌های تحقیقاتی و تمهیل انتقال و انتشار دانش و ساماندهی علمی" از طریق "استانداردسازی و اصلاح فرایندهای تولید، ثبت، داوری و سنجش و ایجاد بانک‌های اطلاعاتی یکپارچه برای نشریات، اختراعات و اکتشافات پژوهشگران"، اقدام به ارایه این اثر در سایت SID می‌نماید.

مطالعه تأثیر سازمان الکترونیکی بر بهبود عملکرد سازمانی در اداره کل بنادر و دریانوردی استان سیستان و بلوچستان با استفاده از الگوی BSC

نوید پارسه، دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت فن آوری اطلاعات - واحد بین الملل

دانشگاه سیستان و بلوچستان (چابهار)

par.nav.2002@gmail.com

باقر کرد؛ استادیار مدیریت - دانشگاه سیستان و بلوچستان

baqer_kord@yahoo.co.uk

محمد عثمان حسین بر؛ استادیار جامع شناسی - دانشگاه سیستان و بلوچستان

mohb@ymail.com

چکیده

هدف تحقیق حاضر بررسی تأثیر سازمان الکترونیکی بر بهبود عملکرد سازمانی بردر اداره کل بنادر و دریانوردی استان سیستان و بلوچستان براساس الگوی روش ارزیابی متوازن است. قلمرو زمانی آن سال ۱۳۸۹ و قلمرو مکانی انجام تحقیق نیز شهرستان چابهاری باشد. . روش تحقیق، توصیفی و از نوع پیمایشی است. قلمرو موضوعی تحقیق: با توجه به بررسی تأثیر سیستم اتوماسیون اداری سازمان الکترونیکی بر بهبود عملکرد اداره کل می باشد . روش نمونه گیری پژوهش حاضر به صورت تصادفی است. در این پژوهش جامعه آماری شامل مدیران ، کارکنان و کارشناسان اداره کل بنادر و دریانوردی استان سیستان و بلوچستان است و بر این اساس تعداد نمونه شامل ۷۹ نفر است. ابزار به کار رفته در این پژوهش، پرسش نامه محقق ساخته است که بخش اول آن

پرسش های عمومی و بخش دوم آن بر اساس طیف لیکرت بود. میزان ضریب اعتماد با روش آلفای کرونباخ محاسبه شد که عدد ۰,۷۸ به دست آمد. تجزیه و تحلیل داده های پژوهش در دو سطح آمار توصیفی و استنباطی صورت گرفت. برای تجزیه و تحلیل داده ها روش های آمار توصیفی و هم از روش های آمار استنباطی استفاده شده، در واقع برای تحلیل داده ها از آزمون^t تک متغیره و آزمون کوواریانس استفاده شده است. یافته های پژوهش نشان داد میانگین کاهش هزینه های جاری مالی نسبت به سایر متغیرها از همه بالاتر است پس از آن فرآیند های داخلی قرار داد سپس رشد و یادگیری و در نهایت رضایت مشتری دارای کم ترین میانگین است.

واژه های کلیدی : سازمان الکترونیکی، عملکرد سازمانی، روش ارزیابی متوازن- اداره کل بنادر و دریانوردی استان سیستان و بلوچستان.

۱- مقدمه

در عصر حاضر سازمان ها با پیدایش فن آوری های جدید در تلاش هستند امور کسب و کار سنتی خود را با استفاده از به کارگیری وسایل ارتباطی و پردازشی جدید به روز نمایند. استفاده از وسایل الکترونیکی در فعالیت های دفتری به منظور افزایش کارایی اتوماسیون اداری نامیده می شود. بسیاری عقیده دارند که سیستم و چارچوبی به نام اتوماسیون اداری وجود ندارد، بلکه ترکیبی از وسایل و تجهیزات گوناگون برای تسهیل در امور مرتبط با فعالیت های اداری را سازمان الکترونیکی می نامند. [۱۹] در طی سال ها اکثر سازمان ها نسبت به کارگیری از فن آوری اطلاعات درجهت الکترونیکی شدن سازمان تمایل پیدا کرده اند و شاهد انقلابی در تاثیر به کارگیری این فن آوری ها برعملکرد سازمان ها هستیم . در سازمان ها مکاتبه های اداری وسیله ارتباطی بین واحدها و مشتریان می باشد. [۴] امکاناتی که سازمان الکترونیکی به

مدیران می‌دهد به آن‌ها کمک شایانی در مدیریت و پیشرفت سازمان و بهره‌ور شدن آن می‌کند. با توجه به رویکرد جدید دنیا، سازمان‌های الکترونیکی به عنوان یک نرم‌افزار جامع اداری مدیریتی تحت وب کلیه نیازهای را باید پوشش دهد. برای حصول اطمینان از تاثیر به کارگیری «سازمان الکترونیکی» با هدف‌های راهبردی نیاز است تا عملکرد آن ارزیابی شود. و بحث و بررسی این موضوع مهم است که آیا به کارگیری آن موجب بهبود عملکرد سازمان‌ها می‌شود؟

۲- مبانی نظری پژوهش

برای آشنایی با سازمان الکترونیکی نیاز است تا از فن آوری اطلاعات، سیستم‌های اطلاعاتی و ارتباط آن با سازمان درک مناسبی داشته باشیم، پس از آن می‌توان به شناسای اثر سازمان الکترونیکی پرداخت. هم چنین برای بررسی عملکرد سازمانی نیاز است ادبیات عملکرد سازمانی، اندازه‌گیری، مدیریت عملکرد، سیستم‌های نوین ارزیابی عملکرد، مدل‌های ارزیابی و ایجاد و اجرا سیستم ارزیابی عملکرد با روش الگوی ارزیابی متوازن مورد مطالعه قرار گیرد و برای درک مناسب تعدادی از تحقیقات انجام شده نزدیک به موضوع تحقیق بررسی شد و در بیان توصیف محیط تحقیق و مدل پیشنهادی جهت ارزیابی تاثیر سازمان الکترونیکی بر عملکرد سازمانی اداره کل بنادر و دریانوردی استان سیستان و بلوچستان تدوین شده است.

۱-۲ فن آوری اطلاعات

بارشد روزافزون شبکه‌های کامپیوتری وقدرت ارسال اطلاعات علاوه بر صدا، از طریق شبکه‌های مخابراتی دردهه ۱۹۸۰ گستره کاربردهای انفورماتیک از طریق شبکه

رو به فزونی گذاشت. سپس با پیوند تاریخی قدرت محاسباتی کامپیوترها و امکان ارسال اطلاعات، فن آوری اطلاعات (IT) متولد شد. فن آوری اطلاعات (IT) از دو واژه‌ی (Information) یعنی اطلاعات و (Technology) یعنی فناوری ترکیب یافته است. اطلاعات، داده سازماندهی شده‌ای است که برای دریافت کننده آن معنی و ارزش دارد [۱۵] [۹] فن آوری اطلاعات را می‌توان یک نظام فرعی از سیستم اطلاعات به حساب آورد. [۱۵] [۱۵] فن آوری اطلاعات شاخه‌ای از فن آوری است که با استفاده از ساخت افزار، نرم افزار و شبکه، مطالعه و کاربرد داده و پردازش آن را در زمینه‌های، ذخیره سازی، دستکاری، انتقال، مدیریت، کنترل، و داده آمایی خودکار امکان پذیر می‌سازد. [۳۰] [۳۰] فن آوری اطلاعات تشریح کننده سیستم‌های اطلاعاتی، کاربران و مدیریت سازمان است [۱۴].

۲-۲ تکنولوژی اطلاعات و کنترل سازمانی

اطلاعات و بهره‌گیری از اطلاعات درجهت پیش برد امور کسب و کار، سابقه‌ای همسان با سازمان و شکل گیری آن دارد. [۲۶] پیش رفت فن آوری اطلاعات و شاخه‌های وابسته به آن، راه حل‌های مختلفی را فرازی محیط‌های کسب و کاری قرار داده است. سازمان‌ها در حال تبدیل شدن به کسب و کار الکترونیکی می‌باشند. در این میان، سیستم‌های اطلاعات از مهم‌ترین و کارآترین راه حل‌ها برای تسهیل، کنترل و نظرت بر گردش اطلاعات در سازمان‌ها است. سیستم‌های اطلاعاتی به جمع آوری، پردازش، ذخیره تحلیل و توزیع اطلاعات با هدف مشخص می‌پردازد. [۱۵] [۱۵] امروزه سیستم‌های اطلاعاتی، برنامه‌های نرم افزاری هستند که با استفاده از رایانه و بانک‌های اطلاعات کار جمع‌آوری، ذخیره، بازیابی و کنترل اطلاعات را در سازمان‌ها تسهیل می‌نمایند. دست یابی به اطلاعات و عرضه مناسب و سریع آن، همواره مورد توجه

سازمان‌هایی است که اطلاعات در آن‌ها دارای نقش محوری و سرنوشت‌ساز است. اگر می‌خواهیم ارایه دهنده اطلاعات در عصر اطلاعات، و نه فقط مصرف‌کننده اطلاعات باشیم، باید در مراحل بعد، امکان استفاده از اطلاعات مرتبط را برای متضاضیان محلی و جهانی در سریع‌ترین زمان ممکن فراهم نماییم. [۱۰]. به عنوان مثال هزینه تدارکات و ترابری کسب کارها مختلف، سالانه بالغ بر ۲ تریلیون دلار است که ۴۰٪ آن را هزینه‌های اسناد کاغذی تشکیل می‌دهد با به کارگیری «بازمهندسی فرآگیر» صرفه‌جویی در این حوزه فوق العاده خواهد بود. این از توانمندی‌های فوق العاده اینترنت می‌باشد. [۱۷]

۳-۲ مفهوم سیستم اطلاعات مدیریت

سیستم اطلاعات مدیریت سیستمی است که داده‌های محیطی را جمع آوری و داده‌های تبادلات و عملیات سازمانی را ثبت می‌کند و سپس آن‌ها را فیلتر، سازمان دهی و انتخاب کرده و به عنوان اطلاعات به مدیران ارایه می‌نماید و ابزاری برای مدیران فراهم می‌آورد که اطلاعات مورد نیاز خود را تولید نمایند [۵۵]. سیستم اطلاعات مدیریت به مفهوم عام شامل کلیه سیستم‌های پردازش رایانه محور است که از زیرمجموعه‌های خاص تشکیل شده است. روند توسعه و تکامل این سیستم‌ها به توسعه تکنولوژی رایانه و ارتباطات وابسته است. [۲۶]. سیستم اطلاعات مدیریت یکپارچه سیستمی است متشکل از کاربر و ماشین برای ارایه اطلاعات در پشتیبانی از عملیات، مدیریت و تصمیم‌گیری در سازمان است. این سیستم از نرم افزار و سخت افزار رایانه‌ای، راهنمایها و دستورالعمل‌ها، مدل‌هایی برای تحلیل، برنامه‌ریزی، کنترل و تصمیم‌گیری و یک پایگاه اطلاعات بهره می‌گیرد [۴۸].

عناصر اصلی سیستم یکپارچه عبارتند از: (۱) سیستمی یکپارچه برای خدمت به تعداد زیادی کاربر (۲) سیستمی رایانه‌ای که تعدادی نرم افزار اطلاعاتی را از طریق یک پایگاه اطلاعات به هم مرتبط می‌کند (۳) رابط کاربر- ماشین که به جستجوهای فوری و موقتی پاسخ می‌دهد (۴) ارایه اطلاعات به تمام سطوح مدیریتی (۵) پشتیبانی از عملیات و تصمیم‌گیری.

النوع سیستم‌های اطلاعات مدیریت عبارتند از:

۱. سیستم‌های پردازشی تعاملات (TPS)

۲. سیستم گزارشات مدیریت (MRS)

۳. سیستم پشتیبانی تصمیمات (DSS)

۴. سیستم هوشمند (خبره) (ES)

۵. سیستم اتوماسیون اداری (OAS)

۶. سیستم کارکنان دانشی (KWS)

۷. سیستم اطلاعات مدیران ارشد (اجرایی) (EI) و یا سیستم پشتیبانی مدیران

ارشد (ESS).

یکی از پرکاربردترین انواع سیستم‌های اطلاعاتی که مدیران رادرکنترل گردش اطلاعات درسازمان یاری می‌رساند، سیستم اتوماسیون اداری است. در این سیستم، گردش مکاتبات اداری درسازمان مورد توجه قرار می‌گیرد.

۴-۲ سیستم اتوماسیون اداری

در روش‌های سنتی مکاتبات سازمانی با استفاده از نامه نگاری است که به وسیله کاغذ انجام می‌پذیرد، البته ممکن است، برای ارسال مکاتبات فوری تر از دستگاه‌هایی مانند فاکس نیز استفاده شود. امروزه در عصر سرعت و ارتباطات و با وجود

شبکه های جهانی خارجی و داخلی پایه و اساس ایجاد موضوع های مختلف بر مبنای سرعت انتقال داده ها از جایی به جای دیگر و امکان دسترسی سریع و آسان به داده ها پایه ریزی می شود. برای تسهیل در امر مکاتبات و بالا بردن سرعت انتقال داده ها ، از نرم افزارهای تحت شبکه ای به نام نرم افزارهای اتوماسیون اداری استفاده می شود.

[۴۰] سیستم های اتوماسیون اداری سیستم های اطلاعاتی هستند که مکاتبات اداری را به صورت کتبی، شفاهی یا ویدیویی ایجاد نموده ، پس از ذخیره سازی، اصلاح و نمایش آن ها را انتقال می دهند. [۱۶] نرم افزارهای اتوماسیون اداری با نگرش بر مفهوم مدیریت گردش کار، به گونه ای طراحی شده اند تا کلیه کارهای مکاتباتی و درجریان یک سازمان را که منجر به تولید و گردش اطلاعات و مستندات در سطح سازمان و حتی در سطحی فراتر از یک سازمان خواهد شد را مدیریت نمایند. بخشی از عمدۀ ترین اطلاعات در گردش هر سازمان، در قالب مکاتبات داخلی و خارجی آن سازمان صورت می گیرد و نرم افزارهای اتوماسیون اداری به گونه ای طراحی و تولید شده اند تا بتوانند تمام نیازهای سازمان را تامین کرده و لذا یک سیستم یکپارچه گردش اطلاعات تولید کنند. سیستم های جامع اتوماسیون اداری، به نقشی حساس در ادارات مدرن دست یافته اند. واژه پردازها جای ماشین های تحریر را گرفته اند و کاربرگ های الکترونیکی، دفاتر کل را بی استفاده کرده اند. یک مجموعه کار آمد از نرم افزار های اتوماسیون اداری در قالب یک نرم افزار جامع می تواند مشتمل بر نرم افزار های ذیل باشد :

- ✓ واژه پردازها
- ✓ برنامه های صفحه گسترده
- ✓ برنامه های پایگاه اطلاعاتی
- ✓ برنامه های انتشار دسکتاپ
- ✓ برنامه های مدیریت پروژه

- ✓ برنامه های ارایه علمی در قالب اسلاید
- ✓ برنامه های مدیریت فایل های کامپیوتری
- ✓ برنامه های مرتبط با پست الکترونیکی
- ✓ جستجو گرهای وب
- ✓ برنامه های انتشار دهنده اینترنتی
- ✓ برنامه های مدیریت پرونده های شخصی
- ✓ برنامه های مدیریت سیستم مالی
- ✓ برنامه های نگهداری طلاعات پرسنلی [۴۹]

۵-۲ سازمان الکترونیکی فرزین

مجموعه نرم افزارهای فرزین با رویکرد سازمان الکترونیکی در تجهیز سازمان به سیستم های مکانیزه اداری تحت وب سوق می دهد . نرم افزار سازمان الکترونیکی فرزین مدیریت و گردش اسناد، اطلاعات و نامه های دریافت شده را می توان به صورت شخصی دسته بندی و نگهداری نماید. با استفاده از بخش مدیریت پوشش ها، می توان پوشش های جدید را، حتی به صورت گروه و زیر گروه ایجاد نمود و به راحتی اسناد و اطلاعاتی را که لازم است دسته بندی و مورد استفاده قرار گیرد را به صورت درختی نگهداری و در زمان بازیابی جستجو نمود. چهار ابزار مهم سازمان الکترونیکی عبارتند از:

- ۱- مدیریت گردش اسناد ^{۱۵}- آرشیو و مدیریت الکترونیکی اسناد ^{۱۶}- ۳- مدیریت اسناد دبیرخانه ^{۱۷}- ابزار ساخت گزارش ها ^{۱۸}[۸].

¹⁵ Document Flow Management

16 Electronic Document Management

17 Correspondence Management

۶-۲ پیاده‌سازی سازمان الکترونیکی در سازمان بنادر و دریانوردی

سازمان بنادر و دریانوردی در ۲۲ بندر و اداره کل بندر و حراست‌های آن‌ها سازمان الکترونیکی را پیاده‌سازی نمود.

سازمان بنادر و دریانوردی هدف از پیاده‌سازی نرم افزار سازمان الکترونیکی فرزین

را موارد زیر برمی‌شمارد:

- کاهش هزینه‌ها و بالا بردن بهره‌وری است.
- سازماندهی مراتب اتوماسیون و دارا بودن خروجی قابل پردازش.
- افزایش سرعت و دقیق در پاسخ گویی به مراجعان و صرفه جویی در زمان گردش تقاضای مراجعه کنندگان.
- انجام تقاضا بدون نیاز به مراجعه حضوری برای ارایه نامه و پی‌گیری آن.
- سامان دهی و بهینه سازی گردش مکاتبات سازمان.
- به حداقل رساندن مکاتبه‌های کاغذی در درون و بیرون سازمان.
- ایجاد روش‌های صحیح و استاندارد گردش کارها.
- افزایش سرعت و ایجاد سهولت در مکاتبه‌های بین سازمانی.
- دسترسی سریع به اسناد و مکاتبه‌های بایگانی شده.
- افزایش کارایی کارکنان از طریق فراهم نمودن امکان سنجش و اندازه گیری فعالیت‌ها.
- ایجاد بستر مناسب برای استقرار سایر سیستم‌های یکپارچه [۸].

با استفاده از سازمان الکترونیکی ، بیش تر عملیات درون سازمانی و برون سازمانی (با ارباب رجوع یا دیگر شعب و سازمان‌ها) به صورت الکترونیکی انجام می‌گیرد و اطلاعات فرم‌ها و اسناد مختلف و بانک‌های اطلاعاتی مختلف در سازمان نیز توسط این سیستم نگهداری و پشتیبانی می‌شود.

۷-۲ مطالعه الگوهای ارزیابی عملکرد سازمان

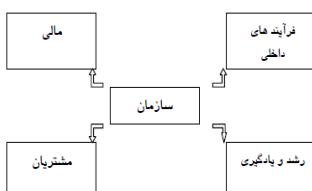
در واقع ارزیابی و اندازه گیری زیربنایی انجام عملیات بهبود و توسعه است. ابزارها و روش‌های مختلفی جهت سنجش عملکرد سازمانی موجود می‌باشد^[۱۳] سیستم ارزیابی به صورت گستردگی چه در سطح فردی و چه در سطح سازمانی از سال ۱۸۰۰ میلادی در اسکاتلنده توسط رابت اون در صنعت نساجی اسکاتلنده مطرح شد. [۱]. سیستم‌های ارزیابی عملکرد، در اوایل دهه ۹۰ میلادی مدل‌های مختلفی توسعه داده شد. این مدل‌ها را می‌توان در دو دسته طبقه بندی کرد: الف- مدل‌های مبتنی بر خودارزیابی هم چون: EFQM و MBNQA . ب- مدل‌های مبتنی بر رویکرد اندازه‌گیری و بهبود فرایندهای کسب و کار مثل: CMM، EPM و BSC .. [۲۹] [۳۰] مدیریت عملکرد^{۱۹} مدیریت مبتنی بر عملکرد می‌باشد که در دو دهه اخیر با یک نگاه نو مورد توجه قرار گرفته است. باسی و بی تیسی (۲۰۰۶) [۴۷] مدیریت عملکرد را می‌توان مجموعه‌ای از اقدامات و اطلاعات تلقی کرد که به منظور افزایش سطح استفاده بهینه از امکانات و منابع در جهت دستیابی به هدف‌ها به شیوه‌ای اقتصادی توأم با کارایی واثربخش صورت می‌گیرد [۲۲ و ۲۳]. در نتیجه مفهومی به عنوان مدیریت عملکرد در تحقیقات عملکرد سازمانی معرفی شد [۴۳] [۳۶] [۲۱].

^{۱۹} Performance management

۸-۲ ارزیابی به روش ارزیابی متوازن

کاپلان "و" نورتون "اندیشه ارزیابی متوازن را اولین بار سال ۱۹۹۲ میلادی در مجله Harvard Business Review مطرح کردند [۴۸]. نتایج نشان می دهد میل به جایگزینی شاخص های مالی با برخی شاخص های غیر مرتبط با حوزه مالی که بعدها شاخص های غیرمالی نامیده شد ، بود. روش ارزیابی متوازن فقط یک سیستم اندازه گیری بود که شاخص های مالی را در کنار شاخص های غیر مالی قرار می داد. چهار جنبه اندازه گیری در این مدل عبارتند از: مالی ، مشتریان ، فرایندهای داخلی و رشد و یادگیری هستند [۵۲]. روش ارزیابی متوازن که در اصل به عنوان چهارچوبی برای اندازه گیری عملکرد مالی و غیر مالی صنایع خصوصی ایجاد شده بود [۵۳] با گذشت زمان به یک سیستم مدیریت عملکرد تبدیل شده که هم در شرکت های خصوصی و هم در سازمان های دولتی و غیرانتفاعی قابل به کارگیری است یک کارت امتیازی خوب، یک منطق استراتژیک یعنی روابط علت و معلولی، بین فعالیت های جاری و موفقیت بلند مدت را مستند می کند [۳۱]. از آنجا که وابستگی شرکت ها و سازمان ها به سرمایه های نامشهود خود، روز به روز در حال افزایش است ، کارت های امتیازی در حال تبدیل شدن به ابزاری مهم برای کنترل مدیریت هستند [۴۰]. روش ارزیابی متوازن چهار چوبی است برای تشریح فعالیت های یک سازمان از چهار جنبه مختلف (شکل ۳) که این کار از طریق تعدادی شاخص صورت می گیرد.[۵].

مدل زیر چارچوب کلی الگوی کارت امتیازی متوازن می باشد.

(شکل ۱) کارت امتیازی متوازن [۳۳]

سنجه عملکردی ابزاری است که به منظور حصول اطمینان از تحقق اهداف و حرکت در جهت اجرای موفقیت آمیز استراتژی مورد استفاده قرار می گیرد. [۳۸]

اجزای روش ارزیابی متوازن عبارتند از:

- ۱) منظر مالی:- در این جنبه نتایج اقتصادی حاصل از اجرای راه بردها، مورد سنجش قرارمی گیرند [۵۰].
- ۲) رضایت مشتریان:- این جنبه مربوط به عواملی است که برای مشتری ایجاد ارزش می کند. [۵۰]

رضایت مشتری به عنوان یکی از عوامل اساسی موفقیت در فعالیت های سازمان است. سازمان های مشتری محور، عامل کلیدی موفقیت دست یابی اهداف مالی و اقتصادی خود را، برآورده سازی نیازهای مشتریانش می دانند [۳۷].

۴) منظر رشد و یادگیری- جنبه رشد و یادگیری سازمان از سه منبع اساسی نیروی انسانی، سیستم های اطلاعاتی و دستورالعمل ها و رویه های سازمانی حاصل می شود. سطح دست یابی به قابلیت ها و توانمندی ها ویژه در چنین منابعی، در این جنبه مورد سنجش قرار می گیرد. در واقع نگاه این جنبه به آینده بوده. دست یابی به جنبه و تداوم نوآوری و تغییر قابلیت ها را از طریق بهبود مستمر و آمادگی برای چالش های آینده ارزیابی می کند [۳۷].

۴) فرایندهای داخلی- هروارد کسب و کاری مجموعه فرایندهای خاصی دارد که این فرایندها سازمان را به ایجاد ارزش برای جذب و حفظ مشتری مورد نظر و تامین انتظارات سهام دارن قادر می سازند. [۳۷]. روش ارزیابی متوازن بر ارزیابی فرایندهایی تاکید می کند که تاثیر قابل ملاحظه ای بر بهبود روابط با مشتریان و دست یابی به اهداف مالی شرکت دارد.

۸-۲ بررسی تحقیقات انجام شده

تحقیقات مختلفی در داخل و خارج از کشور انجام شده است که یافته ها حاکی از آن است که محققین پژوهه های فوق الذکر به نتایج کم و بیش مشابهی دست یافته اند. [۲۰]. در سال ۷۹-۸۰ به بررسی عملکرد سیستم رایانه ای در اداره کل ثبت احوال استان فارس از حیث کارایی برای اخذ دانش نامه کارشناسی ارشد پرداخت. جامعه آماری در سطح معنی دار ۹۵٪ کاربرد رایانه را در افزایش میزان سرعت انجام فعالیت ها و میزان دقت انجام فعالیت ها موثر قلمداد نمودند. اما در ارتباط با سوال کاهش هزینه، جامعه آماری در سطح معنی دار ۹۵٪ کاربرد رایانه را در کاهش میزان هزینه ها را چندان موثر قلمداد ندانستند.

بررسی مقایسه عملکرد شرکت بوتان قبل و بعد از اجرای طرح اتوماسیون موضوع پایان نامه کارشناسی ارشد در رشته مدیریت دولتی، که توسط مهران محمد حسن زاده [۳۴] در سال ۸۳ در شرکت بوتان انجام گرفته است. در این تحقیق، محقق متغیر وابسته را عملکرد شرکت بوتان و متغیر مستقل را اتوماسیون در نظر گرفته است. نتیجه حاصل از این تحقیق به ما نشان می دهد که بین دو متغیر اتوماسیون و عملکرد رابطه مثبت وجود داشته است و اتوماسیون موجب بهبود عملکرد شرکت شده است. در شرکت تعمیرات انتقال - اختر برق- آقای حمید علاقمندان [۲۸] موضوع تاثیر سیستم های انفورماتیک در عملکرد شرکت تعمیرات انتقال (اختر برق) برای اخذ دانشنامه کارشناسی ارشد در رشته مدیریت از موسسه تحقیقات و آموزش مدیریت انجام داد. نتیجه گرفته شد که سیستم های انفورماتیک در وجود اصلی عملکرد «شرکت تعمیرات انتقال» یعنی انجام به موقع برنامه زمان بندی، سرعت انجام کارهای تعمیراتی، عدم تکرار کارهای تعمیراتی، و بالاخره مقدار زمان کارکرد مفید پرسنل تاثیرگذار می باشد.

در رابطه با موضوع تاثیر فن آوری اطلاعات بر بهبود عملکرد سازمانی تامین اجتماعی، کریمیان در (۱۳۸۳) [۳۲]. تحقیق نمود. او در بررسی خود کلیه بیمارستان های سازمان تامین اجتماعی در سطح استان تهران را از طریق پرسش نامه در بین نمونه آماری که بالغ بر ۱۶۱ نفر بودند با استفاده از الگوی روش ارزیابی متوازن در آزمون قرار داد و نتایج بر عملکرد سازمانی موثر بود. تجزیه و تحلیل اطلاعات حاکی از تاثیر با توجه به این که نامبرده در الگوی روش ارزیابی متوازن به خاطر محدودیت اطلاعات از بخش مالی صرفنظر نمود هر سه فرضیه با احتمال ۹۵٪ تایید شدند.

تحقیق فیفر و لبلایسی در ارتباط با فن آوری اطلاعات و ساختار سازمانی صورت گرفت .. آن ها در بررسی خود ابعاد ساختاری هم چون تمرکز، رسمیت، تفکیک افقی و عمودی را مدتوجه قرار دادند و از طریق پرسش نامه داده های مورد نظر را از ۳۸ سازمان گردآوری نمودند نتایج حاصل از این بررسی عبارت بودند از : رابطه بین فن آوری اطلاعات و تمرکز یک رابطه منفی است و ضریب همبستگی بین فن آوری اطلاعات و عدم تمرکز حدود ۶۸٪ است و فن آوری اطلاعات با رسمیت نیز رابطه منفی دارد ، زیرا عدم تمرکز سازمان را از به کارگیری وسیع مدارک و روش های رسمی بی نیاز می کند، و با کاهش ارتباطات شفاهی می گردد و در حالی که رسمیت سازمان در کل کاهش می یابد، رسمیت مدارک رسمی کتبی افزایش می یابد . رابطه بین فن آوری اطلاعات با گروه بندی وظایف رابطه ای مثبت است . در مجموع آن ها بیان نمودند که شواهد نشان گر تاثیر معنی دار فن آوری اطلاعات بر ساختار سازمان است [۳۲].

باربرومیلی مدلی برای استفاده روش امتیازی متوازن درزمینه مدیریت ارایه نمودند. ابران و باگلبون در سال ۲۰۰۳ ادعای کردند که روش ارزیابی متوازن سنتی نمی تواند به طور اتوماتیک چشم اندازها را به صورت یک دیدگاه یگانه ترکیب کند،

بنابراین چار چوب ها، مشارکت هر هدف در کل روش ارزیابی متوازن را مهارنمی کند.

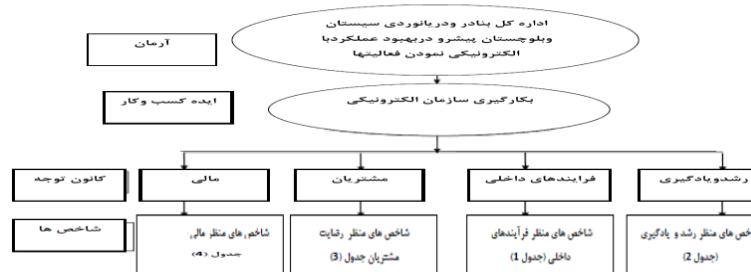
[۴۲] یک مدل چندبعدی عملکرد، جهت تلفیق روش ارزیابی متوازن ها با استفاده از عامل کیفیت به اضافه بعدافنی، اجتماعی و اقتصادی روش ارزیابی متوازن برای سازمان های تکنولوژی ارتباطات و اطلاعات پیشنهاد شد. بانکر و همکارانش در سال ۲۰۰۴ یک تجزیه و تحلیل روش ارزیابی متوازن از مقیاس های اندازه گیری عملکرد، در صنعت مخابرات ایالات متحده انجام دادند. چهار مقیاس اندازه گیری عملکرد متناسب با چهار چشم انداز BSC، مورد استفاده قرار گرفته اند [۱۱] [۱۲] [۶] [۷].

با توجه به مطالب مطرح شده، چنین استنباط می شود که اکثر محققان به کارگیری تکنولوژی و بررسی آن بر عملکرد سازمان ها در چارچوب های ساختار سازمان، تکنولوژی، وظیفه سازمان ها و... بررسی کردند. در تحقیق حاضر با توجه به این که مدتی (بیش تراز بیج سال) از استقرار سازمان الکترونیکی با هدف این که سیستم به طور کامل مکانیزه گردد زمان سپری شده است. از این رو اهمیت تحقیق حاضر، این است که تاثیر تکنولوژی به کار گرفته شده سازمان الکترونیکی را بر عملکرد سازمان یا استفاده از الگوی روش ارزیابی متوازن از دیدگاه کاربران آن که کارمندان، کارشناسان و مدیران این اداره کل مورد بررسی قرار می دهد.

۳- مدل مفهومی پژوهش

در این پژوهش به منظور ارزیابی عملکرد سازمان از مدل روش ارزیابی متوازن (BSC) استفاده شده است. در این مدل روش ارزیابی متوازن به صورت عمودی نمایش داده شده است. براساس این مدل پیشنهادی تاثیر سازمان الکترونیکی بر بهبود عملکرد سازمانی اداره کل بنادر و دریانوردی سیستان و بلوچستان با رویکردد زیر شکل (۲) به وسیله مدیران، کارکنان و کارشناسان ارزیابی با مبنای قراردادن جداول مربوطه، مورد

ارزیابی قرارمی گیرد. شاخص های پیشنهادی به تایید بنج نفر از کارشناس ارشد اداره کل رسیده است.

شکل (۲) مدل پیشنهادی ارزیابی عملکرد تاثیر سازمان الکترونیکی برپایه داده های مذکور

اداره کل بنادر و دریانوردی سیستان و بلوچستان با استفاده از الگوی ارزیابی متوازن

(جدول ۱)-شاخص های منظر فرآیندهای داخلی

جدول شاخص های ارزیابی عملکرد دیدگاه فرایند داخلی عبارتنداز:
ارایه خدمات مناسب حوزه فعالیت هر فرد
صریح و جامع حضوری اریاب رجوع به اداره کل
سیستم پیگیری سرنوشت نامه هادراداره کل
گاهی دوباره گاریها
کاهش زمان ارایه خدمات
اریاب رجوع در مدت زمان کمتری در خواست خدمات را به اداره کل ارسال کند
کیفیت خدمات ارائه شده در اداره کل افزایش یافته است.
صیالله اطلاعات اداره کل با اریاب رجوع به طور همزمان
پیگیری و رسیدگی خدمات در خواستی اریاب رجوع از اداره کل
کاهش کاغذپاری در بخش های مختلف اداره کل
حسن شهرت سازمان
زمان ارسال /پاسخ نامه ها.
ارتقاء نظارت بر نظام اداری و کنترل فعالیت پرستی

جدول (۲)-شاخص های منظر رشد و یادگیری

جدول شاخص های ارزیابی عملکرد دیدگاه رشد و یادگیری عبارتنداز:
توانمندسازی کارکنان
افزایش کیفیت آموزش کارکنان
پیمود کیفیت آموزش در کارکنان
افزایش بازده کارکنان
افزایش رضایت کارکنان
دسترسی آسان کارکنان به اطلاعات (بولتن های تخصصی و خبری)
فرآهم نمودن فرست رشد و ترقی برای کارکنان
افزایش اشتیاق کارکنان برای کامپیوتری نمودن فعالیت ها در اداره کل.
اینکه کارکنان اطلاعات سازمانی پیشری در اختیار داشته باشد.
ارتقای سیستم ارزشیابی کارکنان شده است.

جدول (۳) شاخص های منظر رضایت مشتریان

جدول شاخص های ارزیابی عملکرد از دیدگاه رضایت مشتریان عبارتند از:
کاهش شکایت از ایاب رجوع و افزایش در سرعت پاسخگویی به ایاب رجوع
امکان ارایه خدمات متنوعی را برای ایاب رجوع از سوی سازمان فراهم آورده است.
سهولت در کسب اطلاعات بیشتر شده است.
جلب رضایت از ایاب رجوع در اداره کل
ایجاد آرامش مشتریان
سادگی انجام کارها (سهولت گردش کار)
نوآوری و ارائه خدمات چهت کسب رضایت از ایاب رجوع

جدول (۴) شاخص های منظر مالی

جدول شاخص های ارزیابی عملکرد از دیدگاه مالی عبارتند از:
ارائه خدمات با هزینه کمتری
صرفه جویی در ملزمومات اداری
کاهش هزینه جاری سازمان با توجه به پرداختگی جغرافیایی ادارات و بخشش‌های اداره کل
صرفه جویی در قضاای بایگانی
افزایش توان و قدرت پردازش دقیق و بهنگام اطلاعات چهت ارائه به مدیریت
صرفه جویی در وقت و زمان
سرعت ارایه اطلاعات به سایرین سازمانها و مدیران
حقوق و مزايا در زمان مقرر پرداخت شود.

۴ - روش شناسی پژوهش

این تحقیق از نظر ماهیت از نوع تحقیقات کاربردی است. از نظر هدف، از نوع کاربردی و از منظر گردآوری داده، روشی علی - مقایسه ای محسوب می‌شود. روش گردآوری اطلاعات نیز میدانی می‌باشد. در این تحقیق روش پیمایشی چهت گردآوری اطلاعات استفاده شده است، در زمره تحقیق های میدانی قرار داد . در این نوع تحقیق به توصیف و تفسیر شرایط و روابط موجود پرداخته می شود بنابراین این تحقیق به بررسی تاثیر سازمان الکترونیکی بر عملکرد سازمانی پرداخته از نوع تحقیق توصیفی

پیمایشی است.

در اجرای تحقیق، مراحل زیر دنبال شده است :

- ۱- تدوین چار چوب مفهومی با استفاده از اطلاعات کتابخانه ای و بررسی اسناد و مدارک موجود و مشاهده سایت های اینترنتی مرتبط .
- ۲- تدوین فرضیه با استفاده از مبانی نظری و پیشینه تجربی تحقیق.
- ۳- مصاحبه با تعدادی از مدیران و کارشناسان ارشد در خصوص ترکیب و شمای کلی پرسش نامه و نحوه طراحی آن، پرسش ها برای مصاحبه، در قالب کلی فرضیه ها و سوال های تحقیق طراحی شده اند.
- ۴- طراحی ابزار پرسش نامه با هم کاری و راهنمایی استادید محترم راهنما و مشاوران و سایر صاحب نظران و جمع آوری اطلاعات بر اساس چار چوب نظری و فرضیه های تحقیق .
- ۵- نتایج به دست آمده و یافته های تحقیق با استفاده از دانش موجود و با راهنمایی استاد محترم راهنما و استادید مبتنی بر نتایج تحقیق ارایه شده است .
- ۶- پیشنهاد هایی مبتنی بر نتایج تحقیق نیز ارایه می شوند.

۵- ابزار جمع آوری اطلاعات

در تحقیق از مصاحبه و پرسش نامه استفاده شده است. مصاحبه با تعدادی از مدیران و کارشناسان ارشد اداره کل در خصوص ترکیب و شمای کلی پرسش نامه و نحوه طراحی آن. پرسش های مصاحبه در قالب کلی فرضیه ها و سوال های تحقیق قرار داشته و منجر به طراحی پرسش نامه تحقیق شده است . پرسش نامه تحقیق حاضر حاصل مصاحبه با تعدادی از مدیران و کارشناسان ارشد در خصوص ترکیب و شمای کلی پرسش نامه و نحوه طراحی آن و در قالب کلی فرضیه ها و پرسش های تحقیق قرار

داشته و ، با استفاده از طیف لیکرت در «پرسش نامه ارزیابی نگرش» و به منظور ارزیابی نگرش مجموعه کارکنان اداره کل بر سیستم اتوماسیون سازمان الکترونیکی و اثرات آن بر بهبود عملکرد تهیه شده است .

به منظور تامین و حصول اطمینان در خصوص ابزار تحقیق و بررسی صحت آن پرسش نامه در بین ۵ نفر از کارشناسان ارشد به صورت آزمایشی توزیع و پس از رفع ایرادهای آن، پرسش نامه نهایی بر این اساس منطقی که لازم است ارزیابی های خود را در قالبی دقیق تر از یک ارزیابی صرفا کلی در اختیار پژوهش گر قرار دهند، طراحی شد. اگر ضریب آلفا بیش تر از ۰/۷ باشد، آزمون از پایایی قابل قبول برخوردار است [۲۴].

بنابراین، به منظور اندازه‌گیری قابلیت اعتماد، از روش آلفای کرونباخ و با استفاده نرم‌افزار spss انجام گردیده است. به این منظور یک نمونه اولیه شامل ۳۰ پرسش نامه، پیش‌آزمون گردید و سپس با استفاده از داده‌های به دست آمده از این پرسش نامه‌ها و به کمک نرم‌افزار آماری spss، میزان ضریب اعتماد با روش آلفای کرونباخ محاسبه شد که عدد ۰/۷۸ به دست آمد و این عدد، نشان‌دهنده آن است که پرسش نامه مورد استفاده، از قابلیت اعتماد و یا به عبارت دیگر از پایایی لازم برخوردار است.

مفهوم اعتبار، به این پرسش پاسخ می‌دهد که ابزار اندازه‌گیری تا چه حد خصیصه مورد نظر را می‌سنجد. به عبارت دیگر، روایی مستلزم آن است که ابزار پژوهش، همان متغیری را اندازه‌گیری کند که پژوهش گر قصد اندازه‌گیری آن را دارد [۲۷] وقتی محقق ابزار سنجش را طراحی نمود، لازم است آن را به صورت آزمایشی به مورد اجرا گذارد. نتایج گردآوری شده بعد از اجرای مرحله پیش‌آزمون، به محقق کمک می‌کند تا اصلاحات لازم را در بخش‌ها و مراحل گوناگون تحقیق به عمل آورد؛ زیرا محقق می‌تواند براساس نتایج آزمایش، مراحل بعدی کار را نتیجه‌گیری کند و ببیند تا چه اندازه روش

کار و ابزار سنجش می‌تواند اهداف تحقیق را برآورده نماید.^[۱۸]

پیش از آن که کار میدانی و اجرایی شروع شود پرسش نامه تهیه شده، با یک گروه کوچک از پاسخ‌دهندگان برای پی‌بردن به ناسازگاری درونی و ابهام‌های موجود در آن، آزمایش شد. این اقدام به این منظور انجام می‌شود تا مطمئن شویم که پرسش‌ها، موجب سردرگمی و ابهام پاسخ‌دهندگان و مشارکت‌کنندگان نمی‌شود. در این راستا، پرسش نامه این پژوهش نیز قبل از توزیع، بین ۱۰ پاسخ‌دهنده به صورت محدود و هم چنین ۳ نفر از اساتید دانشگاه توزیع گردید، تا ابهام‌های آن به حداقل ممکن کاهش یافته و در مقابل، پایایی و روایی (اعتبار) آن افزایش پیدا کند.

۶- جامعه آماری و حجم نمونه مورد تحقیق

جامعه آماری عبارت است از مجموعه‌ای از افراد یا واحدها که دارای حداقل یک صفت مشترک باشند. صفت مشترک صفتی است که بین همه عناصر جامعه آماری مشترک و متمایز کننده جامعه آماری از سایر جوامع باشد. (۲۵)[۳] در این پژوهش جامعه آماری شامل کارشناسان اداره کل بنادر و دریانوردی استان سیستان و بلوچستان است. گروه نمونه، یک مجموعه فرعی از جامعه آماری است که با مطالعه آن، محقق قادر است نتیجه را به کل جامعه آماری تعمیم دهد [۲۵]

در تعیین حجم نمونه در متغیرهای کیفی، در صورتی که نمونه‌گیری از جامعه، محدود باشد فرمول مناسب برای n ، چنین است:

$$n = \frac{n_{z_{\alpha/2}}^2 p(1-p)}{(N - 1)\delta^2 + z_{\alpha/2}^2 p(1-p)}$$

n : تعداد افراد نمونه آماری

δ : بازده قابل تحمل از برآورد پارامتر موردنظر

P: نسبت موفقیت در جامعه (۰/۵)

Z: مقدار متغیر نرمال متناظر با سطح اطمینان در اینجا $\alpha = 0.95$ است.
 $(1/\alpha) = 1/0.95$.

a : سطح خطا ($\alpha = 0.05$).

N: حجم جامعه (۱۱۳). و بر این اساس تعداد نمونه شامل ۱۱۳ نفر است.

به منظور حصول اطمینان از جمع آوری پرسش نامه به تعداد مناسب، نمونه آماری به صورت تصادفی از بین گروه موفق انتخاب شده است. بدلیل عدم دسترسی به تمامی اعضای جامعه آماری اعضای نمونه به صورت تصادفی ساده از لیست معرفی شده از سوی سازمان، انتخاب شده‌اند. تعداد ۱۱۳ پرسش نامه بین کارشناسان توزیع شد که در نهایت ۷۹ پرسش نامه جمع آوری شد.

۷- تجزیه و تحلیل آمار

تجزیه و تحلیل داده‌های آماری، فرایندی چند مرحله‌ای است که طی آن، داده‌های به دست آمده از طریق ابزار جمع‌آوری در جامعه آماری، طبقه‌بندی و سپس پردازش می‌شوند تا زمینه برقراری انواع تحلیل‌ها و ارتباط بین داده‌ها، به منظور آزمون فرضیه‌ها فراهم آید [۱۸].

آمار توصیفی صرفاً به توصیف جامعه می‌پردازد و هدف آن محاسبه پارامترهای جامعه است. در این تحقیق برای قسمت آمار توصیفی از جداول توزیع فراوانی، میانگین و انحراف معیار استفاده شده است. و در آمار استنباطی محقق با استفاده از مقادیر، نمونه آماری را محاسبه می‌کند. سپس به کمک تخمین و آزمون فرض آماری، آمارها به پارامترهای جامعه تعمیم داده می‌شوند. به طور کلی در بحث آماری، هرجا سخن از استنباط و استنتاج باشد، آن را آمار استنباطی می‌نامند [۲]. در این تحقیق، برای تجزیه

و تحلیل داده‌های به دست آمده از نمونه‌ها، از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده است و به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات، از نرم‌افزار spss استفاده شده است.

در این تحقیق به جای فرضیه از سوال تحقیقاتی استفاده شده است. با توجه به این که آزمون فرضیه‌ها به طور عمده مستلزم تحلیل میانگین‌های پاسخ‌های افراد است و متغیرهای مورد بررسی از نوع فاصله‌ای هستند، برای آزمون فرضیه‌ها به‌طور عمده، از روش آزمون t و تحلیل واریانس درونی [۳۵] [۳۶] استفاده شده است. جدول (۴) نمایش متغیرهای مورد بررسی می‌باشد.

جدول (۴) نمایش متغیرهای مورد بررسی

شماره فاکتور	نام متغیر
۱	فرآیند‌های داخلی
۲	رشد و یادگیری
۳	رضایت مشتریان
۴	هزینه‌های جاری

در جدول فوق شماره و نام متغیرهای مورد بررسی نشان داده شده‌اند، چنان‌چه ملاحظه می‌شود در این آزمون چهار متغیر فرآیند‌های داخلی، رشد و یادگیری، رضایت مشتریان و هزینه‌های جاری، با یکدیگر مقایسه می‌شوند.

۸- بررسی نتایج به دست آمده

۸-۱- آمار توصیفی

تجزیه و تحلیل آماری به بررسی چگونگی توزیع نمونه‌های آماری از حیث متغیرهایی چون، جنسیت، وضعیت تاہل، سن، سطح تحصیلات نتایج زیر بدست آمد.

اکثر پاسخ گویان (بیش از ۸۷ درصد) مرد و تنها ۱۲،۸ آن‌ها زن بودند. با توجه به این که اکثریت کارکنان سازمان بنادر و دریانوردی مرد هستند، این ترکیب جنسیتی طبیعی می‌باشد. هم چنین نزدیک ۶۵٪ پاسخ گویان در سنین بین ۲۵ تا ۳۵ سال قرار دارند و در مجموع بیش از ۶۸ درصد آنان زیر ۳۵ سال هستند. از توصیف آمار مشاهده می‌شود حدود ۸۵ درصد افراد زیر ۱۶ سال سابقه کاری دارند. و بیش از ۸۰ درصد گروه نمونه دارای تحصیلات دانشگاهی هستند.

۸-۲- آمار استنباطی

۸-۲-۱- سوال اصلی

تاقه حد به کارگیری سازمان الکترونیکی موجب بهبود عملکرد اداره کل بنادر و دریانوردی استان سیستان و بلوچستان شده است؟ برای پاسخ به این سوال از آزمون کوواریانس استفاده شد نتایج نشان داد f مشاهده شده برابر $16/07$ در سطح آلفای $0/05$ معنادار است جدول (۶) و بین میانگین متغیرهای مورد بررسی از دیدگاه افراد تفاوت معنادار مشاهده می‌شود. به عبارتی چنانچه درنمودارشکل ۲ نشان می‌دهد میانگین کاهش هزینه‌های جاری نسبت به سایر متغیرها از همه بالاتر است پس از آن فرآیندهای داخلی قرار داد سپس رشد و یادگیری و در نهایت رضایت مشتری دارای کم ترین میانگین است. جدول (۵) مربوط به میانگین متغیرها که از تحلیل توسط نرم افزار به دست آمد.

جدول میانگین متغیرهای (۵)

متغیر	میانگین	انحراف معیار	تعداد
فرآیندهای داخلی	۳/۹۱	۰/۶۸۱	۷۹
رشد و یادگیری	۳/۸۵	۰/۶۶۰	۷۹
رضایت مشتریان	۳/۹۶	۰/۷۸۸	۷۹
هزینه ها جاری	۴/۱۰	۰/۶۷۳	۷۹

جدول آزمون کوواریانس (۶)

منابع تغییرات	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری
تحلیل درونی	6/01	۳	2/004	۱۶/۰۷	۰/۰۰۱
خطا	26/18	210	۰/125		

شکل (۲) نمودار میانگین های متغیر های عملکرد سازمان

۲-۲-۸ پرسش های فرعی

پرسش فرعی اول: تا چه حد به کارگیری سازمان الکترونیکی موجب بهبود

فرآیند های داخلی اداره کل بنادر و دریانوردی استان سیستان و بلوچستان شده است؟

برای پاسخ به این سوال از آزمون t تک متغیره استفاده شد نتایج نشان داد

(t=۱۱/۰۱) در سطح آلفای ۵ درصد، معنادار است به عبارتی بین میانگین مشاهده شده و مورد انتظار تفاوت معناداری مشاهده می شود به طوری که میانگین مشاهده شده (۳/۸۸) با اختلاف معناداری از میانگین مورد انتظار (۳) بزرگ تر است در نتیجه می توان دریافت از دیدگاه افراد، به کارگیری سازمان الکترونیکی موجب بهبود فرآیند های داخلی اداره کل بنادر و دریانوردی استان سیستان و بلوچستان شده است.

پرسش فرعی دوم : تاچه حد به کارگیری سازمان الکترونیکی موجب افزایش رشد و یادگیری در اداره کل بنادر و دریانوردی استان سیستان و بلوچستان شده است ؟

برای پاسخ به این پرسش از آزمون t تک متغیره استفاده شد نتایج نشان داد (t=۱۱/۴۴) بدست آمد در سطح آلفای ۵ درصد معنادار است به عبارتی بین میانگین مشاهده شده و مورد انتظار تفاوت معناداری مشاهده می شود به طوری که با اختلاف معناداری میانگین مشاهده شده (۳/۸۵) از میانگین مورد انتظار (۳) بزرگ تر است در نتیجه می توان دریافت از دیدگاه افراد به کارگیری سازمان الکترونیکی موجب افزایش رشد و یادگیری در اداره کل بنادر و دریانوردی استان سیستان و بلوچستان شده است.

پرسش های فرعی سوم : تاچه حد به کارگیری سازمان الکترونیکی موجب افزایش رضایت مشتریان اداره کل بنادر و دریانوردی استان سیستان و بلوچستان شده است ؟

برای پاسخ به این سوال از آزمون t تک متغیره استفاده شد نتایج نشان داد (t=۷/۲۲) در سطح آلفای ۵ درصد معنادار است به عبارتی بین میانگین مشاهده شده و مورد انتظار تفاوت معناداری مشاهده می شود به طوری که با اختلاف معناداری میانگین مشاهده شده (۳/۶۷) از میانگین مورد انتظار (۳) بزرگ تر است در نتیجه می توان دریافت از دیدگاه افراد به کارگیری سازمان الکترونیکی بیش از متوسط موجب افزایش رضایت مشتریان اداره کل بنادر و دریانوردی استان سیستان و بلوچستان شده

است.

پرسش فرعی چهارم : تا چه حد به کارگیری سازمان الکترونیکی موجب کاهش میزان بودجه مالی هزینه ها جاری در اداره کل بنادر و دریانوردی استان سیستان و بلوچستان شده است؟

برای پاسخ به این سوال از آزمون t تک متغیره استفاده شد نتایج نشان داد (t=۱۴/۱) در سطح آلفای ۵ درصد معنادار است به عبارتی بین میانگین مشاهده شده و مورد انتظار تفاوت معناداری مشاهده می شود به طوری که با اختلاف میانگین مشاهده شده (۴/۰۹) از میانگین مورد انتظار (۳) بزرگ تر است در نتیجه می توان دریافت از دیدگاه افراد به کارگیری سازمان الکترونیکی بیش از زیاد موجب کاهش میزان بودجه مالی هزینه ها جاری در اداره کل بنادر و دریانوردی استان سیستان و بلوچستان شده است.

۹- ارایه پیشنهادات

۱-۹- ارایه پیشنهادات مبتنی بر یافته های تحقیق

۱- با توجه به نتایج به دست آمده از تاثیر به کارگیری سازمان الکترونیکی در کاهش میزان هزینه ها مالی جاری سازمان پیشنهاد می شود سازمان بنادر و دریانوردی از کارکنانی که توانایی خوبی در به کار گیری سیستم های اطلاعاتی دارند استفاده بیشتری بنمایند و کلاس ها و سمینارهای جهت ترویج این فرهنگ دایر نمایند.

۲- تشکیل کمیته پیگیری درسازمان بنادر برای استفاده بهینه از توانایی های سازمان الکترونیکی در مرکز و بنادر. تشکیل جلسات گروهی به منظور تبادل ایده ها و نظرات افراد در بنادر.

- ۳- برگزاری سمینارهای آموزشی سازمان الکترونیکی با هدف اطلاع رسانی و ایجاد نگرش مثبت در بین کارشناسان و کارمندان مرکز و بنادر.
- ۴- ارایه راهنمایی لازم و خدمات مشاوره‌ای مدیریتی و فنی به شرکت‌های پیمانکاری زیر مجموعه اقماری متقارضی به کارگیری سازمان الکترونیکی .
- ۵- در نظرگرفتن راهبرد ایجاد تشویق و انگیزه برای سازمان بنادر و دریانوردی در راستای توسعه به کارگیری سازمان الکترونیکی توصیه می شود. در این استراتژی از طریق در نظر گرفتن توانایی های سازمان الکتریکی به کارگیری آن ها در فعالیت های روزمره اداری تشویق نماید و در این راه در کارشناسان و کارکنان به گونه‌ای ایجاد انگیزه می‌کند. که آن‌ها خود با به گارگیری بیش تر این مجموعه نرم افزار در فعالیت های روزمره شان متمایل شوند .
- ۶- تدوین مقررات و رویه های مکتب درخصوص لزوم به کارگیری سازمان الکترونیکی.
- ۷- افزایش تفویض اختیار به کارکنان در مورد نحوه انجام وظایفشان در قبال به کارگیری از توانایی های بالقوه سازمان الکترونیکی،
- ۸- استفاده از سازمان الکترونیکی به عنوان تسهیل کننده جریان ارتباطات میان واحدهای مختلف سازمان،
- ۹- افزایش مستمر سطح مهارت و توانایی کارکنان با سرمایه گذاری بیش تر در زمینه برنامه های آموزشی.
- ۱۰- ارایه برنامه های تشویقی به منظور این که کارکنان دائماً توانایی های خود را ارتقا دهند.
- ۱۱- استخدام کارکنانی که توانایی خوبی در به کار گیری سیستم های اطلاعاتی دارند

۱۲-آموزش بیش تر کارکنان در این زمینه به کارگیری سازمان الکترونیکی.

۶-۲- ارایه پیشنهادات برای تحقیقات آتی

- ۱- بررسی موانع پیاده سازی سازمان الکترونیکی در سازمان بنادر و دریانوردی.
- ۲- بررسی نقش مدیریت منابع انسانی (HRM) در پیاده سازی سازمان الکترونیکی در سازمان بنادر و دریانوردی.
- ۳- بررسی نقش استراتژهای سازمان در پیاده سازی سازمان الکترونیکی در سازمان بنادر و دریانوردی.
- ۴- بررسی زمینه های لازم برای پیاده سازی سازمان الکترونیکی در سایر سازمان های دولتی به منظور دست یابی به مدل مناسب سازمان الکترونیکی در سازمان های عمومی ایران.

مراجع

- [۱] براهیمی سروعلیا، محمدحسن، محسنی شریف، محسن (۱۳۸۸)، "سیستم کارت متوازن از طراحی تا اجرا" نشرپژواک نورونشر کلمه چاپ اول
- [۲] آذر، عادل؛ منصور مومنی، (۱۳۸۱)، آمار و کاربرد آن در مدیریت، جلد اول، انتشارات سمت، چاپ ششم.
- [۳] آذر، عادل؛ منصور مومنی، ۱۳۸۳، آمار و کاربرد آن در مدیریت، جلد دوم، انتشارات سمت، چاپ ششم.
- [۴] آقازمانی، علی محمد (۱۳۸۴) "ویژگی های سازمان های الکترونیکی" - روزنامه شرق، چهارشنبه ۴ آبان ، سال سوم، شماره ۱۰۶ منبع : سایت - راهکار مدیریت
- [۵] ابری، مهدی؛ اعتباریان، اکبر؛ صالح ظهرایی اصل، علی (۱۳۸۶) : " تاثیر فن آوری

- اطلاعات بر بهبد عملکرد سازمانی در صدا و سیمای مرکز کهگیلویه و بویراحمد با استفاده از الگوی کارت امتیازی متوازن (BSC)، مجله دانشکده علوم اداری و اقتصاد دانشگاه اصفهان، سال نوزدهم، شماره ۲ شماره صفحه از ۶۹ تا ۱۰۴
- [۶] ابن الرسول، اصغر، خانی جا غرق، "ارزیابی عملکرد در پروژه های فناوری اطلاعات" تدبیر - شماره ۱۴۹ - ۱۳۸۳
- [۷] ابن الرسول، اصغر، "توسعه کارت امتیازی متوازن، تست و پیاده سازی در سیستم مدیریت تحقیقاتی"، تهران، چهارمین کنفرانس بین المللی مدیریت.
- [۸] [سازمان بنادر و دریانوردی، ۱۳۸۸] "سنديفاوري اطلاعات زير بخش حمل و نقل دريائي در برنامه پنجم توسعه اقتصادي، اجتماعي و فرهنگي کشور"، سایت www.pmo.ir
- [۹] اسدی، مریم، "فناوری های امنیت اطلاعات: با یک دیدگاه طبقه بندی، فلسفه علوم اطلاع رسانی"، شماره ۲۰ سال سوم و چهارم، صفحات ۱-۱۶
- [۱۰] اسلامیت، استیو (۲۰۰۱): "تکنولوژی اطلاعات"، ترجمه محمد منتظری، نشر سار گل، چاپ دوم تهران، ۱۳۸۴
- [۱۱] افتخاری، حمید، (۱۳۸۱) "ارزیابی عملکرد دستگاههای اجرایی، چالشها و چشم اندازهای و راهبردها، مجموعه مقالات همایش چالش ها و چشم اندازهای توسعه ایران،
- [۱۲] الهی، شعبان: کظمی، محمد: حسن زاده، علیرضا: (۱۳۸۵) "ارایه یک متداولوژی یکپارچه برای پیاده سازی ابزار کارت امتیازی متوازن در حوزه فن آوری اطلاعات" ، چهارمین کنفرانس بین المللی مدیریت، تهران"
- [۱۳] ایران زاده، سليمان: برقی، امیر، (۱۳۸۸) "الگوهای ارزیابی عملکرد سازمان، فروزش چاپ اول تبریز.
- [۱۴] ای توربن، ای مکن لن می و ترب، (۱۳۸۶) "فناوری اطلاعات برای مدیریت

- فاضل زرندی محمد حسین، باستانی سوسن تهران" ،پلی تکنیک امیرکبیر
- [۱۵] ای توربن، ای مکن لن می وترب ،(۱۳۸۶)"فناوری اطلاعات برای مدیریت "،فاضل زرندی محمد حسین، باستانی سوسن تهران،پلی تکنیک امیرکبیر جلد دوم ،
- [۱۶] بهشتیان، مهدی؛ ابوالحسنی، حسین،(۱۳۷۸)،" سیستم های اطلاعاتی مدیریت" ،تهران: شرکت پرديس .
- [۱۷] چمپی، جیمز،(۱۳۸۴)"بازمهندسی فرآگیرهمنگی کسب وکار با دنیای دیجیتال "،ترجمه رضایی نژاد،عبدالرضا،نشر فرا تهران چاپ اول .
- [۱۸] حافظ نیا، محمد، ۱۳۷۶، "مقدمه ای بر روش تحقیق در علوم انسانی" ،انتشارات سمت .
- [۱۹] حبیبی لیلی، (۱۳۸۳)"سیستم های اتوماسیون اداری تدبیر سال پانزدهم شماره ۱۵۴ .
- [۲۰] "دلپسند ، اسماعیل،(۱۳۸۰)"بررسی عملکرد سیستم رایانه ای در اداره کل ثبت احوال استان فارس از حیث کارائی." "مرکز آموزش مدیریت دولتی،
- [۲۱] رازانی، عبدالمحمد،(1381) ا"لگوهای بین المللی ارزیابی عملکرد" ،مجموعه مقالات اولین همایش ملی مدیریت عملکرد، جهاد دانشگاهی تهران
- [۲۲] سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور(۱۳۸۲) (كتاب اصلاح نظامهای مدیریتی جلد سوم از ۷ برنامه تحول در نظام اداری <http://edari.blogfa.com/88114.aspx>)
- [۲۳] سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور (۱۳۸۲)- ارزیابی عملکرد- معاونت امور مدیریت و منابع انسانی - اردیبهشت ۱۳۸۲
- [۲۴] سرمهد، زهره و همکاران، ۱۳۸۳ ، روش های تحقیق در علوم رفتاری، انتشارات آگاه، چاپ هشتم.

[۲۵] سکاران، اوما، ۱۳۸۱، روش های تحقیق در مدیریت، ترجمه محمود صائبی و محمود شیرازی، انتشارات موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی، چاپ پنجم.

[۲۶] صرافی زاده اصغر، (۱۳۸۸) "فناوری اطلاعات در سازمان" ،تهران ،میر

[۲۷] صفرزاده، حسین، (۱۳۸۷) علی اکبر فرهنگی، روش های تحقیق در علوم انسانی با نگرشی بر پایان نامه نویسی، چاپ دوم، تهران، انتشارات پیام پویا.

[۲۸] علاقه بند، حمید(۱۳۷۳) " تاثیر سیستم های انفورماتیک در عملکرد شرکت تعمیرات انتقال (اختر برق) "، دانش نامه کارشناسی ارشد ، موسسه تحقیقات و آموزش مدیریت

[۲۹] غریب ،رمضانعلی ،(۱۳۸۳)" روش ها و شیوه های مدیریت عملکرد و ارزیابی " تدبیر، تهران شماره ۱۴۵

[۳۰] فتحیان ،محمد، (۱۳۸۶) جزو درسی آمادگی الکترونیکی، مفاهیم و کاربردها استادیار دانشگاه علم و صنعت ایران

[۳۱] کاپلان.اس.رابرت و نورتن .پی.دیوید، (۱۳۸۶)، "سازمان استراتژی محور ، بختیاری.پرویز ، چاپ سو م، تهران ، سازمان مدیریت صنعتی ،

[۳۲] کریمیان، نیره، (۱۳۸۳). رابطه فن آوری اطلاعات و عملکرد سازمانی در سازمان تامین اجتماعی، پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران ، دانشگاه علامه

[۳۳] گودرزی نژاد، با بک، (۱۳۸۲). " درباره ارزیابی عملکرد "، سومین کنفرانس بین المللی. مدیریت کیفیت

[۳۴] محمد حسن زاده ، مهران (۱۳۸۴)" بررسی مقایسه عملکرد شرکت بوتان قبل و بعد از اجرای طرح اتوماسیون برای اخذ دانشنامه کارشناسی ارشد در رشته مدیریت دولتی ،تهران. موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی کشور"

[۳۵] مومنی، منصور، ۱۳۸۶، تحلیل آماری با استفاده از spss ، انتشارات کتاب نو، چاپ اول.

[۳۶] "میرزایی اهرنجانی، حسن." (۱۳۷۱) "پژوهش های کاربردی (۱)"، دانش مدیریت، شماره ۲

[۳۷] نورالنساء، رتقی زاده هرات، ع. (۱۳۸۵)، "به کارگیری رویکر شش سیگما در حمایت از خط مشی و استراتژی" ، چهارمین کنفرانس مدیریت.

[۳۸] نیون پل آر، (۱۳۸۶)، "ارزیابی متوازن گام به گام ""، مترجم پرویز بختیاری و همکاران، تهران انتشارات سازمان مدیریت صنعتی، چاپ اول"

[۳۹] وحیدی، رضاقلی، (۱۳۷۹)، "الگو و ابزار ارزیابی عملکرد دستگاه های اجرایی" ، مجموعه مقالات دومین همایش بررسی ابعاد ارزیابی عملکرد دستگاه های اجرایی کشور، .

[۴۰] یاراحمدی خراسانی، مهدی، (۱۳۸۸)، ((سیستم مکاتبات بدون کاغذ))، انتشارات آستان قدس رضوی شرکت به نشرمشهد، چاپ اول،

[۴۱] یوران اولوه، نیلس و آنا، شوستراند، (۲۰۰۲). "کارت امتیازی متوازن ""، ترجمه علیرضا علی سلیمانی، چاپ نوبت دوم ۱۳۸۵ تهران ، انتشارات مرکز آموزش و تحقیقاتی صنعتی ایران"

Abran, A. and Buglione, L.(2003)."A multimentional Performance model [۴۲] for consolaiating balanced scorecards".Advances in Engineering Softwar,vol.34,pp:339-349.

Amaratunga, D. and Baldry, D.(2002) «Moving from performance [۴۳] measurement to performance management», Facilities, Vol. 20 . No. 5/6, p. 217- 223.

. Management Information System: Concept, structure,)1988(Awad, E. M. [۴۴] and applications. California: The Benjamin Cummings.

Banker ,R.D:Chang,H,:Janakiraman,S.N.and Konstans.C.(2004)"A blanced [۴۵] Scoread analysis performance metries".European Journal of Operational

Research, Vol. 154, pp: 423-436.

"Barber, E. and Miley, F., "" Monitoring Project Progress: More than a [¶]" series of feedback loops,"" Paper presented at the 2002 Australasian Evaluation Society International Conference October/November 2002 , Wollongong Australia, www.aes.asn.a"

"Busi Marco, S.Bititci Umit(2006) ""Collaborative performance [¶]" management: present gaps and future research"" , International Journal of productivity and performance management, vol. 55. No."

Davis, G. B., and Olson, M.H. 1985. Management Information system: [¶] Conceptual, foundations, structure, and development. 2nd ed. New York: Mc Graw-Hill.

Edward J.Lusk, micheal Halperin, BaoDongzhang, The Balanced [¶] Scorecard: Suggestion for Replacing, Problem and Perspectives in Management, Volume. 4, 2006

Green, (2001) www.aceproject. Org/ main /English / et/et76. htm [¶]
Using the balanced scorecard as a) 1996(Kaplan, R., & Norton, D, [¶]) strategic management system, Harvard Business Review, 74(1), 75–85.

[51]Kaplan, Roberts,& David Norton,2008, Execution Premium Harvard Business School Press, July

[52}Kaplan,R.S. and Norton, D. ,(1997),Translating Strategy Into Action : The Balanced Scorrecard ,HBS Press,Boston, MA: Harvard Business School Press.

[53]Mansuri, Masoud,.(2001), Performance Management, IGS Training Center, , Tehran .

[54]Miller, Michael,(2006) Absolute Beginner's Guide to eBay: Fourth Edition .
۹۷۸-۰-۷۸۹۷-۳۵۶۱-۴s.l. : Que.

[55]Murdick. R.G., and Munson, J.C. (1986). MIS Concepts & Design. 2nd ed. London: PrimiticeHall.